

OKRESNÝ ÚRAD REVÚCA

ODBOR KRÍZOVÉHO RIADENIA

Komenského 40, 050 01 Revúca

Číslo: OÚ-RA-OKR – 2024/000119

SCHVAĽUJEM:

Mgr. Zuzana Nosál'ová
prednosta Okresného úradu Revúca

ANALÝZA ÚZEMIA

z hľadiska možných mimoriadnych udalostí

Okresu Revúca

Revúca

2024

O B S A H

A. Charakteristika územia:

a) geografická charakteristika územia

Okres Revúca sa nachádza v juhovýchodnej časti Banskobystrického kraja. Okres na juhu susedí s Maďarskou republikou, na východe s okresom Rožňava, na severe s okresom Brezno a na západe s okresom Rimavská Sobota.

Svojou rozlohou 774 km² sa zaraďuje medzi menšie okresy kraja. Z celkovej výmery je 289 km² poľnohospodárskej pôdy, čo predstavuje 37,3 %, ďalej 430 km² lesov (55,6 %), a 55 km² tvoria zastavané plochy, komunikácie, vodné plochy, toky a ostatné plochy (7,1 %).

Územie okresu je geomorfologicky bohato členené, s prevahou hornatín a vrchovín. Nížinné pahorkatiny vystupujú v údolí rieky Slaná a v spodnej časti toku rieky Turiec. Severnú časť okresu tvoria:

- **Muránska planina**, ako súčasť Spišsko-gemerského krasu, s najvyšším vrchom **Kľak** /1409 m n. m./

- **Stolické vrchy** s najvyšším vrchom **Stolica** /1479 m. n. m./ a dominantným vrchom **Kohút** /1409 m. n. m./.

Na Stolické vrchy z juhu bezprostredne nadväzuje **Revúcka vrchovina**, ktorá sa ďalej južným smerom rozplýva do Juhoslovenskej kotliny. Juhovýchodnú časť územia okresu v oblasti štátnej hranice s Maďarskou republikou tvorí **Bodvianska pahorkatina**.

Do východnej časti okresu zasahuje v úseku Jelšava - Hucín - Licince masív **Slovenského krasu**.

Najnižšie položené miesto okresu sa nachádza v katastri mesta Tornaľa v údolí rieky Slanej / 154 m. n. m./.

1. Do územia okresu Revúca spadajú **dva národné parky**:

Národný park Muránska planina – vlastné územie a ochranné pásmo a

Národný park Slovenský kras - ochranné pásmo.

2. **Maloplošné chránené územia** v okrese Revúca:

Národná prírodná rezervácia (ďalej len „NPR“) Cigánka, NPR Hrdzavá, NPR Javorníková, NPR Poludnica, NPR Šarkanica, NPR Malá Stožka, NPR Veľká Stožka,

Prírodná rezervácie (ďalej len „PR“), Fabova hoľa, PR Šiance, PR Zdychavské skalky, PR Hodošov les,

Národná prírodná pamiatka Bobačka,

Prírodná pamiatka (ďalej len „PP“) Chvalovská jaskyňa, PP Kamenná diera, PP Jaskyňa morské oko v Tornali,

Chránený areál (ďalej len „CHA“) Lúka pod cintorínom, CHA Lúky pod Ukrovou, CHA Tunel pod Dielikom.

3. **Chránené vtáčie územia** v okrese Revúca: Muránska planina – Stolica a Cerová vrchovina - Porimavie.

4. **Územia európskeho významu**: Bradlo (SKUEV0402), Drienčanský kras (SKUEV0366), Lúka pod cintorínom (SKUEV0018), Lúky pod Ukrovou (SKUEV0002), Muránska planina (SKUEV0225), Muteň (SKUEV0212), Alúvium Muráňa (SKUEV0285,

SKUEV2285), Teplické stráne (SKUEV0284, SKUEV2284), Trešková (SKUEV0202), Tri

peniažky (SKUEV0001), Stolica (SKUEV0203).

5. Chránené stromy: na území okresu sa nachádza 59 vyhlásených chránených stromov, resp. stromov v štádiu vyhlasovania. Jedná sa o Stromy pri kaštieli v Licinciach – 7 ks, Jarabiny v parku Ferdinanda Coburga na Prednej Hore – 10 ks, Platany v Rákoš Bani – 3 ks, Platan a pagaštany v Hucíne – 3 ks, Gaštany v Ratkovskom Bystrom – 2 ks, Brusnicke lipy – 3 ks, Topoľ sivý pod Perpešom, Brekyňa v Levkuške, Lipa v Rákoši, Jedle biele a čerešňa vtáčia v revúckych mestských lesoch – 3 ks, Stromy v Revúcej – 23 ks, Lipy v Revúcej pri štátnej ceste – 2 ks. Tis obyčajný v revúckych mestských kúpeľoch.

Lesnatosť územia je 55,6 %, v severnej časti prevládajú ihličnaté a v južnej listnaté lesy. Pôdne pomery charakterizuje prevaha stredoeurópskej hnedozeme. Prevažná časť okresu je zaradená do teplej klimatickej oblasti so značným počtom slnečných dní, iba vyššie plochy severnej časti okresu patria do oblasti mierne teplej. Zimné obdobia sa vyznačujú miernosťou a značnou dĺžkou, vyskytujú sa aj krátke obdobia s extrémne nízkymi teplotami. Podnebie je vnútrozemské.

b) demografická charakteristika územia

Okres Revúca: A02_tabuľky k analýze / 2_1 obce a obyvateľstvo

c) hospodárska charakteristika územia

Z hľadiska hospodárstva je územie okresu charakterizované v severnej časti priemyselnou a južnej časti viac poľnohospodárskou výrobou.

Z významnejších priemyselných podnikov sú to hlavne :

- Slovmag a.s. Lubeník
- Slovenské magnezitové závody, a.s. Jelšava
- LVD S3, a.s. Tornaľa
- SELYZ – Nábytok, s.r.o. Tornaľa
- ARIES 2, s.r.o. Tornaľa
- I.P.A. – Kovovýroba spol. s.r.o.

Z poľnohospodárskych podnikov hlavne :

- Agrodružstvo - S so sídlom v Revúcej
 - PM – s.r.o. Hrabiny1057, Tisovec – hospodársky dvor Hucín
- Na úseku lesného hospodárstva sú to: Lesy SR š.p. organizačná zložka OZ Gemer
Potravinársky priemysel: Gemernákup, a.s. Rimavská Sobota prevádzka Tornaľa
Poľnohospodársky podnik Tornaľa a niekoľko menších pekární.

B. Možné riziká vzniku mimoriadnych udalostí

B.1. Oblasti možného ohrozenia mimoriadnymi javmi poveternostného a klimatického charakteru

Vplyvom klimatických zmien spojených s globálnym otepľovaním sa v posledných rokoch častejšie objavujú lokálne búrky s privalovými dažďami a silným vetrom. Z tohto dôvodu registrujeme na území okresu častejšie:

- a) vietor (víchrice)
- b) teplotné extrémny (horúčavy, mrazy),
- c) búrky a privalové dažde,
- d) inverzia,
- d) hmly,
- f) snehové lavíny - nehodnotí sa,
- g) snehové kalamity,
- h) námrazy a poľadovice.

Uvedené mimoriadne javy poveternostného klimatického charakteru sa môžu prejavovať v jednotlivých ročných obdobiach kdekoľvek na území okresu.

B.2. Oblasti možného ohrozenia seizmickou činnosťou, zosuvmi pôdy, skál a lavín

a) **svahové deformácie** – zosuvy pôdy, skál, pokles pôdy, prepady dutín (kamenné lavíny, vrátane udalostí spôsobených ľudskou činnosťou (v oblastiach postihnutých banskou činnosťou)

Vplyvom banskej činnosti na území okresu neboli zaznamenané možné ohrozenia.

b) **seizmická činnosť** – NEHODNOTÍ SA !

B.3. Oblasti možného ohrozenia povodňami, oblasti možného ohrozenia v prípade porušenia vodnej stavby (vrátane odkalísk)

a) **povodne**

Územie okresu sa nachádza v povodí Hrona, ktorý tvorí kostru hydrologickej siete. Z hľadiska povodní medzi najvýznamnejšie vodné toky okresu patria rieka **Slaná** so svojimi prítokmi **Muráň** a **Turiec**. Tieto rieky svojim režimom patria k Stredoeurópskemu typu s najvyššími vodnými stavmi v období jarých dažďov a topenia sa snehu, a to hlavne v mesiacoch február až apríl, kedy vzniká nebezpečenstvo záplav najmä v oblasti mesta Revúca na rieke Muráň a ústia rieky Turiec. Najnižšie vodné stavy bývajú koncom leta a začiatkom jesene, kedy je v menších riekach nedostatok vody.

Najnebezpečnejšie miesta na rieke Slaná, na ktorých dochádza k vyliatiu vôd sú: pravobrežné hrádze v obci Gemer, súdežné hrádze v meste Tornaľa, a miestna časť Behynce.

Najnebezpečnejšie miesta na rieke Muráň s prítokmi, na ktorých dochádza k vyliatiu vôd sú: ľavobrežné hrádze v obci Mokrú Lúka, súdežné hrádze v meste Revúca, Mokrú Lúka, Muráň, Muránska Dlhá Lúka, Lubeník, Jelšava, Gemerský Sad, Hucín.

Najnebezpečnejšie miesta na vodnom toku Turiec, na ktorých dochádza k vyliatiu vôd sú: ľavobrežné hrádze v obci Kameňany, súdežné hrádze v obci Gemerská Ves, Otročok, Držkovce, Chvalová, Poliná a Sása.

Najnebezpečnejšie miesto na vodnom toku Zdychava, na ktorom dochádza k povodňovým situáciám v meste Revúca (kú. Revúca, kú. Revúčka).

Na vodných tokoch Muráň, Turiec a Zdychava dochádza k tvoreniu ľadových zátarasov po celej dĺžke.

b) vodné stavby nachádzajúce sa na území hodnoteného okresu

Vodná stavba Miková, vybudovaná na rieke Muráň, je z hľadiska nebezpečenstva zaradená do vodnej kategórie III. a slúži len ako priemyselná voda pre potreby okolitých podnikov.

Vodná stavba Miková sa nachádza severozápadne od obce Lubeník. Leží v nadmorskej výške 283 m. Maximálna kapacita vody je 949 528 m³. V prípade rozrušenia hrádze by došlo k zaplaveniu a čiastočnému poškodeniu výrobných budov objektu Slovmag a.s. Lubeník, podmytiu - poškodeniu železničnej trate pri uvedenom objekte, zaplaveniu západnej časti /pod cestou/ obce Lubeník, kde by došlo hlavne k poškodeniu - prípadne zničeniu hospodárskych budov, ako aj rodinných domov. Ďalej sa počíta, že by došlo k porušeniu železničnej trate pri Slovenských magnezitových závodoch a.s. Jelšava. V prípade rozrušenia hrádze by bolo potrebné evakuovať všetkých zamestnancov akciovej spoločnosti Slovmag Lubeník v počte 500 osôb, obyvateľov obce Lubeník v počte 142 osôb, ako aj hospodárske zvieratá vo vlastníctve uvedených osôb žijúcich na uvedenom území.

Vyhodnotenie: Následkom zaplavenia územia dochádza k znehodnoteniu niektorých výrobných budov závodu, mostu, komunikácií, hospodárskych budov, železničnej trate, zaplaveniu studní a následnému znehodnoteniu pitnej vody. Predpokladá sa, že by pri rozrušení VS došlo aj k stratám na ľudských životoch (zaplavením tunelových pecí by došlo k ich výbuchu), ďalej k úhynu zvierat, poškodeniu vegetácie a k znehodnoteniu úrody v záhradách.

Prípadná Mimoriadna udalosť by nadobudla charakter katastrofy.

V postihnutých oblastiach by došlo k celkovému narušeniu chodu života, výroby, zásobovania obyvateľstva a devastácii životného prostredia. Je predpoklad výpadku a prerušenia dodávky elektrickej energie. Bude prerušená doprava po miestnych komunikáciách, na ceste II. triedy č. 532 v úseku Revúcka Lehota - Jelšava a železničná preprava na trati č. 165 v úseku Revúcka Lehota - Jelšava. V zaplavených oblastiach následkom znehodnotenia pitnej vody, hrozí nebezpečenstvo zhoršenia epizootickej a epidemiologickej situácie a premnoženie komárov.

Okrem VS Miková sa na území okresu nachádzajú menšie **vodné stavby** v **Gemerskej Teplici, Levkuške a Muránskej Lehote** ktoré sú vzhľadom na svoju veľkosť z hľadiska vodného hospodárstva takmer bezvýznamné. Pre poľnohospodárstvo sú na zavlažovanie vybudované vodné zdrže na rieke Slaná.

Odkalisko SMZ, a.s Jelšava

V zmysle zákona o vodách je odkalisko zaradené do II. kategórie vodných stavieb.

Súži na mechanické čistenie kalových vôd z prania magnezitovej suroviny prirodzenou sedimentáciou. Súčasťou odkaliska je nádrž kontrolnej sedimentácie, ktorá je situovaná pod odkaliskom.

Odpad ukladaný na odkalisku neobsahuje žiadne nebezpečné chemické látky.

K porušeniu hrádzového telesa by mohlo dôjsť: eróziou svahu, vniknutím cudzích vôd do odkaliska (povodeň), seizmickou aktivitou, sabotážou.

Riziko priameho ohrozenia osôb pohybujúcich sa v otvorenom priestore sa predpokladá len pri veľkom poškodení hrádze odkaliska.

Odkalisko Slovmag, a.s. Lubeník

V zmysle zákona o vodách je odkalisko zaradené do IV. kategórie vodných stavieb.

Vodná stavba je tvorená sedimentačnými nádržami I., II. a III.

Slúži na sedimentačnú separáciu nerozpustných látok z kalov vzniknutých na ÚTS.

Odvedenie vody z odkaliska do čerpacej stanice vratnej vody je gravitačným prepacom cez ručne nastaviteľný kolektor.

Pri možnom narušení hrádze sa nepredpokladá k ohrozeniu osôb.

c) Vodné stavby nachádzajúce sa na území iného okresu ohrozujúce územie hodnoteného okresu – NEHODNOTÍ SA ! - pozri prílohu č. 2, Tab. č. 4.

B.4. Oblasti možného ohrozenia požiarimi a výbuchmi

a) lesné požiare

Možnosti vzniku veľkých požiarov v dôsledku nepriaznivých poveternostných a klimatických podmienok sú v Národnom parku Muránska planina, štrnástich záhradkárskych osadách z toho 5 v k. ú. miesta Tornaľa, 6 v k. ú. mesta Revúca, 1 v k. ú. mesta Jelšava a 1 v k. ú. Chyžné v ktorých je celkom 791 užívateľov na 52 ha.

Charakteristika : ide zväčša o turistické oblasti (Muránska planina, Dielik, Veľká lúka, Predná Hora), kde sú horské chaty, ubytovne, rekreačné zariadenia, chatky, záhrady.

- významné lokality, chránené druhy rastlín a živočíchov.

Možnosť vzniku požiaru o veľkej rozlohe sa predpokladá na území ktoré obhospodarujú Stredoslovenské lesy, š.p. organizačná zložka OZ Gemer, Národný park Muránska Planina, ďalej všetky obce a mestá v okrese Revúca.

Predpokladaná MU by mala charakter živelnej pohromy, následkom ktorej by prišlo k postihnutiu veľkého počtu zvierat, zničeniu alebo narušeniu poľnohospodárskych a lesných porastov. Predpokladá sa šírenie požiaru v smere prízemného vetra.

Druhotným následkom lesného požiaru by bolo rozšírenie dymovej clony a následný spad prachu sadzí do okolitých obcí a zvýšená koncentrácie oxidu uhoľnatého v ovzduší.

Je potrebné uvedomiť si závažnosť, rozsah ohrozenia a najmä v rýchlosť pôsobenia pri nepriaznivých klimatických a poveternostných podmienkach, kedy vzniká časová tieseň na realizáciu opatrení. Predpokladá sa narušenie životného prostredia s trvalými následkami.

b) Požiare a výbuchy vo výrobných podnikoch vyplývajúcich z povahy ich činnosti

Do III. stupňa požiarneho poplachu je zaradený požiar v objekte: Poľnoprodukt a.s. Tornaľa. Objekt sa nachádza vo východnej okrajovej časti mesta Tornaľa. Jeho činnosť je zameraná najmä na uskladnenie obilia v obilných silách, ďalej na výrobu a predaj krmných zmesí, ako aj predaj chemických prípravkov na ošetrovanie rastlín. Počas žatevných prác sa tu dosušuje obilie a iné poľnohospodárske produkty. Maximálna kapacita sila a skladov spolu je 21 000 t.

Predpokladaná MU by mala charakter havárie. Priamo požiarom a možným výbuchom by bol ohrozený areál Poľnoprodukt a.s. Tornaľa. Pri nepriaznivých poveternostných podmienkach by mohlo dôjsť aj k ohrozeniu ďalších objektov, a to najmä železničnej stanice, uhoľných skladov, Technických služieb mesta Tornaľa a expedičného skladu dreva na železničnej stanici.

Druhotným následkom požiaru je ohrozenie obyvateľstva rozširujúcou sa dymovou clonou v smere prízemného vetra, s následným spadom prachu sadzí a zvýšenej koncentrácie nebezpečných látok v ovzduší.

B.5. Oblasti možného ohrozenia všetkými druhmi dopravy

a) cestná doprava (nebezpečné a rizikové úseky cestných komunikácií)

Preprava nebezpečných látok vnútroštátna i medzinárodná sa v okrese Revúca uskutočňuje po cestách I. triedy, a to ceste č. I/50 a I/67 prechádzajúce len južnou časťou okresu katastrálnym územím mesta Tornaľa v dĺžke 11 km v smere Zvolen - Košice a medzinárodná cesta smerom na hraničný prechod Kráľ do Maďarskej republiky. Tieto cesty z hľadiska nehodovosti sú bezpečné.

Cesty II. a III. triedy sú nevyhovujúce - úzke, neprehľadné s nebezpečnými klesaniami a stúpaniami takže hlavne v zimnom období sú nebezpečné a takmer nezjazdné.

Štátna vodná správa eviduje ochranné pásma 2. stupňa vodárenských zdrojov pitnej vody v nasledujúcich cestných úsekoch:

Štátna cesta I/000016 prechádzajúca úsekom Tornaľa, m. č. Behynce a zároveň ochranným pásmom 2. stupňa vodárenských zdrojov Behynce.

Štátna cesta č. III/2835 v časti úseku Gemerská Ves - Držkovce prechádza ochranným pásmom 2. stupňa vodárenského zdroja Strelnice.

Štátna cesta II / 532 vedie cez obce Muráň, Muránska Dlhá Lúka, Revúca, Mokrú Lúku, Lubeník, Jelšava, Jelšavská Teplica, Šivetice, Licince, Gemerská Ves, Otročok, Tornaľa miestna časť Behynce. Úsek Revúca – Muránska Dlhá Lúka prechádza ochranným pásmom 2. stupňa vodárenských zdrojov - studní RV-19 a RV-20 Muránskeho skupinového vodovodu.

Cesta II / 531 vedie severnou časťou okresu v úseku Dielik cez obce Muráň, Muránska Huta. Úsek prechádza ochranným pásmom 2. stupňa vodárenských zdrojov Muránskeho skupinového vodovodu.

Cesta II / 526 Jelšava - Hrádok smer Rožňava neprechádza ochranným pásmom.

Najčastejšie prepravované NL: benzín, nafta, kaly z odlučovačov, odpady podliehajúce osobitným predpisom (z nemocnice a zdravotných zariadení), olejové filtre, absorbenty a iné.

b) železničná doprava (nebezpečné a rizikové úseky železničných tratí)

Preprava nebezpečných látok vnútroštátna i medzinárodná sa v okrese Revúca neuskutočňuje po železničnej trati č. 160 smer Zvolen - Plešivec. Trať č. 160, ktorá vedie južnou časťou okresu cez Tornaľu a miestnu časť Stárňa.

Touto železničnou traťou sa neprepravujú nebezpečné látky z Maďarskej republiky.

Nakládka a vykládka NL sa na tomto úseku železničnej trati neuskutočňuje.

Železničná trať č. 165 vedie z Muráňa cez Revúcu a Jelšavu do Plešivca v celkovej dĺžke 28,7 km. Prepravuje sa len drewná hmota. Nákladnú dopravu je možné pri dostatočnom množstve nákladných vagónov zdvojnásobiť.

Časť železničnej trate (Muráň – Plešivec) v úseku Revúca - Muránska Dlhá Lúka prechádza ochranným pásmom 2. stupňa vodárenských zdrojov - studní RV-19 a RV-20 Muránskeho skupinového vodovodu.

Osobná doprava Muráň – Plešivec bola dňom 1.5.2011 zastavená.

c) **Letecká doprava**

Nad územím okresu Revúca sa nachádzajú tri letecké koridory. Dva vojenské a jeden civilný :

- civilný - A 42
- vojenské - TSA 06 C a TSA 07 B.

Pod civilným leteckým koridorom A 42 , ktorý sa nachádza v strednej časti okresu sú ohrozené obce : Hrlica, Sirk, Turčok, Jelšava, Rákoš, Nandraž, Ploské, Ratková, Rybník, Kameňany, Prihradzany, Gemerské Teplice, Gemerský Sad, Šivetice, Hucín, Licince, Chvalová, Skerešovo, Poliná, Leváre, Rašice, Gemerská Ves.

Pod vojenským koridorom č. TSA 06 C v južnej časti okresu sú ohrozené obce: Levkuška, Otročok, Gemer, Žiar, Tornaľa, Rašice.

Pod vojenským koridorom č. TSA 07 B v severnej časti okresu sú ohrozené obce: Muránska Huta, Muráň, Muránska Lehota, Muránska Dlhá Lúka, Revúca, Muránska Zdychava.

Letecká doprava sa v okrese využíva aj v Agrochemických podnikoch v Tornali a Hucíne pre potreby poľnohospodárov na hnojenie a ošetrovanie poľnohospodárskych kultúr. Pre potreby tejto dopravy sú vybudované menšie poľné letiská v katastrálnych územiach sídiel týchto podnikov.

d) **nehody lanových dráh, NEHODNOTÍ SA !**

e) **nehody lodnej dopravy, NEHODNOTÍ SA !**

f) **nehody produktovodov, plynovodov, prečerpávacích staníc a pod.**

Južnou časťou územia okresu prechádzajú vetvy ropovodu a plynovodu z Ruskej republiky. Dĺžka potrubia ropovodu predstavuje 28,6 km a plynovodu 9,55 km. Zo zraniteľných miest plynovodu a ropovodu je treba uviesť najmä prechod potrubia cez rieku Slaná a čistiace stanovište Tornaľa - Behynce. Kompresorové a prečerpávacie stanice sa na území okresu nenachádzajú.

Územím okresu vedú aj dve miestne vetvy plynovodu pre potreby zásobovania územia okresu plynom, a to pre severnú časť okresu z Plešivca cez Hucín smerom na Jelšavu, Revúcu a Magnezitovce v dĺžke 28 km a pre južnú časť od miestnej časti Behynce cez Tornaľu do Maďarska pre potreby mesta Tornaľa a jeho časti Stárňa v dĺžke 7,3 km. Taktiež pre zásobovanie plynom platí, že severná časť okresu patrí pod Plynárenské závody Poprad a južná pod Lučenec.

Riziká vzniku ropných havárií sú ďalej na čerpacích staniciach, skládkach ropných látok v priemyselných, poľnohospodárskych a lesných závodoch, ako aj v železničnej a cestnej preprave.

B.6. Oblasti možného ohrozenia únikom nebezpečnej látky vyplývajúce z charakteristiky nebezpečných látok

a) **jadrové zariadenia, NEHODNOTÍ SA !**

b) **stacionárne zdroje nebezpečných látok – pozri prílohu č. 2, Tab. 2,**

c) preprava nebezpečných látok

K úniku nebezpečných látok môže dôjsť len v cestnej preprave dôsledkom havárie vozidiel prepravujúcich nebezpečné látky, alebo únikom prevádzkových pohonných hmôt. Vnútroštátna i medzinárodná preprava sa v okrese Revúca uskutočňuje po cestách I. triedy, a to ceste č. I/50 a I/67 prechádzajúce len južnou časťou okresu katastrálnym územím mesta Tornaľa v dĺžke 11 km v smere Zvolen - Košice a medzinárodná preprava po ceste smerom na hraničný prechod Kráľ do Maďarskej republiky.

Najčastejšie prepravované NL: benzín, nafta, kaly z odlučovačov, odpady podliehajúce osobitným predpisom (z nemocnice a zdravotných zariadení), olejové filtre, absorbenty a iné.

Železničná preprava nebezpečných látok sa neuskutočňuje po železničnej trati č. 160 smer Zvolen - Plešivec. Trať č. 160 ktorá vedie južnou časťou okresu cez Tornaľu a miestnu časť Stárňa.

Predpokladaná MU by mala charakter podobný „Havárii chemického zariadenia III. stupňa“, kedy sa následky prejavujú v okolí havárie v smere vetra. Nie je predpoklad, že dôjde k vzniku sekundárnych mimoriadnych udalostí.

Následkom vzniku MU v prípade, že nebudú zavedené, resp. realizované ochranné opatrenia, sa predpokladá rozšírenie následkov do tej miery, že pri vyšších koncentráciách môže dôjsť k ohrozeniu života, resp. zdravotné ohrozenie pôsobením plynu alebo tekutiny. Pri vyšších koncentráciách môže dôjsť k úhynu zvierat, čiastočnému poškodeniu vegetácie a môžu byť kontaminované plody z nechránenej prírody. U plyných látok koncentrácia rýchlo klesá rozptýlením.

Pri úniku neznámej nebezpečnej látky je potrebné uvedomenie potreby identifikácie prepravovanej látky, jej nebezpečnosti a charakteru toxických vlastností. Závažnosť, rozsah ohrozenia a rýchlosť pôsobenia závisí od druhu a množstva, môže vzniknúť časová tieseň na realizáciu opatrení pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva a na zavedenie režimov života. V prípade väčšieho rozsahu takejto mimoriadnej udalosti by došlo v postihnutých oblastiach k čiastočnému narušeniu chodu života, výroby a k prerušeniu cestnej dopravy na ceste č. I/50 a železničnej dopravy na trati č.160.

B.7. Oblasti možného ohrozenia vznikom chorôb a epidémií.

a) ochorenia ľudí (riziko vzniku ochorení, epidémií a pandémie)

Predpoklad vzniku epidémií a pandémie v okrese je na miestach kde sa sústreďuje veľké množstvo osôb. Do tejto kategórie patria školy, obchodné centrá, závody, hromadné dopravné prostriedky, kultúrne podujatia, jarmoky, dni mesta, banícke dni. Uvedené sa vzťahujú prevažne na mestá Revúca, Tornaľa, Jelšava a väčšie obce okresu.

b) ochorenia zvierat (identifikácia fariem, kde môže dôjsť k masívnemu ochoreniu zvierat) – pozri prílohu č. 2, Tab. Č. 12

c) ochorenia rastlín, zamorenie škodcami. NEHODNOTÍ SA !

B.8. Oblasti ohrozené inými druhmi mimoriadnych udalostí

a) Oblasti ohrozené rizikami technogénneho charakteru (elektrárne – výpadky elektriny, poruchy telekomunikačných služieb, poštových služieb a pod.)

V prípade prerušenia dodávky elektrickej energie bude ohrozená prípadne úplne odstavená výroba, čo závisí od jej charakteru a štruktúry. Niektoré väčšie hospodárske objekty s nepretržitou prevádzkou majú zabezpečené vlastné náhradné zdroje el. energie na dobeh výroby a núdzovú prevádzku dôležitých výrobných procesov.

Výpadok elektrickej energie by ohrozil chod hospodárstva a celkovú ekonomickú situáciu.

SMZ a.s. Jelšava - výroba žiaruvzdorných materiálov

V prípade výpadku elektrickej energie má podnik inštalovaný núdzový dieselagregát o výkone 150 kVA. Uvedený dieselagregát kapacitne stačí na dobeh pohonu rotačných pecí 1, 2, 3 a osvetlenie hlavných 6 kV rozvodní.

Prevádzka telefónnej ústredne by bola zabezpečená zo záložných batérií.

Slovmag a.s. Lubeník - výroba žiaruvzdorných materiálov

objekt má jeden náhradný zdroj pre rotačnú pec na dokončenie výrobného procesu, aby nevznikli materiálne škody.

Šesť šachtových pecí, z ktorých bežne sú v prevádzke 3 - 4, tieto nie sú zabezpečené náhradným zdrojom. Pri náhlom výpadku elektrickej energie by tu došlo k veľkým materiálnym škodám.

Okrem toho by v zimných mesiacoch pri náhlom výpadku elektrickej energie nad 48 hodín mohlo dôjsť k popraskaniu vodovodných potrubí.

Východoslovenské vodárne a kanalizácie OZ v Revúcej majú tri agregáty, ktoré by však neriešili výpadok elektrickej energie na čističke odpadových vôd /ČOV/, čím by došlo k znečisteniu vodných tokov.

Železničná doprava - znefunkční sa signalizačná a zabezpečovacia sieť, čím sa obmedzí premávka na minimum.

Cestná doprava - táto oblasť dopravy je ohrozená len v prípade výpadku el. energie, kde dôjde k zablokovaniu výdaja PHM v sieti čerpacích staníc.

Zdravotníctvo:

Nemocnica s poliklinikou, n.o. Revúca – v prípade výpadku dodávky elektrickej energie má jeden vlastný agregát s výkonom 120 kW s ktorým vedia krátkodobo zabezpečiť prevádzku v takmer úplnom rozsahu poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Polikliniky - v prípade výpadku elektrickej energie bude činnosť polikliník obmedzená len na bežné lekárske ošetrovanie.

Nemocnica s poliklinikou, n.o. Revúca v prípade výpadku dodávky vody je napojená na osobitný okruh takže dodávka vody by mala byť zabezpečená. Pri väčších poruchách by bola NsP, n.o. odkázaná na dodávku pitnej vody cisternami.

Obyvateľstvo - po výpadku elektrickej energie bude obyvateľstvo v ohrozenej oblasti obmedzené využitím elektrospotrebičov a čiastočne vykurovaním v zimnom období, vzhľadom k tomu, že kotolne využívajú elektrickú energiu.

V oblastiach so zásobovaním obyvateľstva pitnou vodou cestou verejných vodovodov, dôjde po vyčerpaní zásobníkov vody k akútnemu nedostatku pitnej vody a situácia sa bude musieť riešiť dovozom cisternami do postihnutej oblasti.

b) Oblasti ohrozené rizikami sociogénneho charakteru (oblasti ohrozené teroristickými útokmi radiačného, chemického alebo biologického charakteru - špecifikácia a vytypovanie ohrozených priestorov a objektov, miesta s výskytom veľkého počtu ľudí),
- pozri prílohu č.2, Tab. č. 11.

c) Oblasti ohrozené rizikami environmentálneho charakteru (znečisťovanie povrchových a podzemných vôd, ovzdušia, environmentálne zaťaženie a pod.),

V prípade mimoriadnej udalosti za veľmi nepriaznivých poveternostných podmienok by mohlo dôjsť k znečisteniu povrchových vôd pri privalových dažďoch, alebo k znečisteniu ovzdušia v prípade požiaru v okolí čerpacích staníc v Revúcej, Tornali a Jelšave. Všetky čerpacie stanice sa nachádzajú v okrajových častiach miest. Zásobníky na **benzín a naftu K-2** majú obsah približne 20 t. Revúca má 2 čerpacie stanice. Každá má vybudované po 4 zásobníky, z toho 6 je naplnených benzínom a 2 naftou. Tornaľa má jednu čerpaciu stanicu, kde je vybudovaných 7 zásobníkov. 5 je naplnených benzínom a 2 naftou. Jelšava má vybudované 4 zásobníky - používajú sa len 3 z toho 2 sú naplnené benzínom a 1 naftou.

Predpokladaná MU by mala charakter havárie. Priamo požiarom by bol ohrozený len areál čerpacích staníc.

Druhotným následkom požiaru je ohrozenie obyvateľstva rozširujúcou sa dymovou clonou v smere prízemného vetra s následným spadom prachu sadzí a zvýšenej koncentrácie CO, SO₂ a NO₂ v ovzduší, prípadne znečistenie povrchových vôd.

V prípade vzniku uvedenej MU v maximálnom rozsahu by došlo v postihnutej oblasti k prerušeniu cestnej dopravy po štátnych cestách v blízkosti čerpacích staníc. Predpokladá sa čiastočné narušenie životného prostredia lokálneho charakteru.

d) Oblasti ohrozené možnou kumuláciou rôznych druhov mimoriadnych udalostí.

Nepredpokladá sa.

C. Prehľad rizík na analyzovanom území

- a) **Tabuľka prehľadu rizík možného vzniku mimoriadnych udalostí na analyzovanom území** – príloha č. 1, tab. 1,
- b) **Sily a prostriedky na zdolávanie mimoriadnych udalostí** – príloha č. 1, tab. 2.

D. Závery a odporúčania

a) odporúčania pre vypracovanie plánov ochrany obyvateľstva

Z analýzy územia vyplýva, že v obciach a objektoch nachádzajúcich sa na území okresu môže dôjsť k mimoriadnym udalostiam.

Okresný úrad v zmysle platnej legislatívy vypracúva plán ochrany.

Obce ktoré sú ohrozené únikom a následným pôsobením nebezpečných chemických látok sú povinné vypracovať plán ochrany obyvateľstva pre jednotlivé druhy ohrozenia. Oboznámiť sa s havarijnými plánmi podnikov a prevádzok na svojom území a informovať obyvateľstvo o postupe pri mimoriadnej udalosti.

Ohrozovatelia sú povinní vypracovať plán ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti pre prípad ich ohrozenia nebezpečnou látkou v rozsahu určenom okresným úradom.

Ohrozené objekty vypracujú vlastné plány ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v primeranej štruktúre a v rozsahu určenom okresným úradom.

Existujú však ďalšie potenciálne zdroje ohrozenia, ktoré nie je možné predbežne lokalizovať.

Odporúčania na prijímanie opatrení na zníženie rizík ohrozenia a opatrení nevyhnutných na zamedzenie šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti

V rámci preventívnych opatrení je potrebné zamerať sa na plnenie povinností jednotlivých ohrozovateľov, hlavne na:

- prípravu riadiacich orgánov, síl a prostriedkov určených na vykonávanie záchranných prác
- prípravu obyvateľstva na vzájomnú pomoc v prípade vzniku mimoriadnej udalosti
- vzájomnú súčinnosť záchranných jednotiek pri príprave
- výmenu skúseností a poznatkov so susednými okresmi

Z uvedeného vyplýva, že okres Revúca z hľadiska zabezpečenia starostlivosti o občanov pri vzniku mimoriadnej udalosti by mal byť v mierových podmienkach sebestačný, čo by nemuselo platiť za brannej pohotovosti štátu. Pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí sa počíta s využitím vlastných síl a prostriedkov, vrátane síl a prostriedkov pre potreby územia, prípadne ďalších zo susedných okresov.

E. Prílohy

(1) Zoznam príloh:

- a) Zoznam obcí (mestských častí) na hodnotenom území, počty obyvateľov – príloha č. 2, Tab. č. 1,
- b) Stacionárne zdroje nebezpečných látok - príloha č. 2, Tab. č. 2,
- c) Spalovne a skládky nebezpečného odpadu - príloha č. 2, Tab. č. 3,
- d) Vodné stavby - príloha č. 2, Tab. č. 4,
- e) Zoznam dôležitých výrobných podnikov a ich výrobné zameranie - príloha č. 2, Tab. č. 5,
- f) Zoznam zdravotníckych zariadení (nemocnice, polikliniky) - príloha č. 2, Tab. č. 6,
- g) Zoznam veterinárnych zariadení (nemocnice, polikliniky) - príloha č. 2, Tab. č. 7,
- h) Zoznam zariadení sociálnych služieb - príloha č. 2, Tab. č. 8,
- i) Zoznam zariadení vytipovaných pre potreby núdzového ubytovania - príloha č. 2, Tab. č. 9,
- j) Zoznam školských a predškolských zariadení - príloha č. 2, Tab. č. 10,
- k) Objekty a miesta s výskytom veľkého počtu ľudí ohrozené možným teroristickým útokom - príloha č. 2, Tab. č. 11,
- l) Zoznam fariem - príloha č. 2, Tab. č. 12.

(2) Prílohy sú vedené v elektronickej tabuľkovej forme.

Zmeny:

Strana 5 - doplnené odkaliská - 4.2.2015

Strana 9 - upravené zdravotníctvo - po výpadku elektrickej energie a vody

Tabuľková časť: príloha č. 2 - 1 obce a obyvateľstvo / 31.1.2018

príloha č. 2 -10 školstvo / 15.9.2017

príloha č. 2 - 11 terorizmus / 6.3.2017

Aktualizácia:

Strana 2 – body 1 – 4 / 31.1.2019

Strana 3– bod 5 / 31.1.2019

Strana 7 – časť a) cestná doprava / 31.1.2019

Strana 8 – časť b) železničná doprava / 31.1.2019

Tabuľková časť: príloha č. 2 - 1 obce a obyvateľstvo / 31.1.2019

príloha č. 2 - 3 spaľovne a skládky / 31.1.2019

príloha č. 2 - 5 výrobné podniky / 31.1.2019

Rok 2020

Tabuľková časť: príloha č. 1 _ 3 jednotky CO / 30.11.2019

príloha č. 2 _ 1 obce a obyvateľstvo / 5.2.2020

príloha č. 2 _ 3 spaľovne a skládky / 5.2.2020

príloha č. 2 _ 5 výrobné podniky / 5.2.2020

príloha č. 2 _ 8 zariadenia sociálnych služieb / 5.2.2020

príloha č. 2 _ 10 školstvo / 5.2.2020

príloha č. 2 _ 11 terorizmus / 5.2.2020

Rok 2021 – bez zmien

Rok 2022

Textová časť:

Strana 3 – časť Významnejšie priemyselné podniky
Poľnohospodárske podniky

Strana 7,8 časť B.5 časť a), b)

Strana 9 časť B.6 časť c)

Strana 10 časť B.7 časť a)

Tabuľková časť: príloha č. 1 _ 2 PO / FO

príloha č. 2 _ 2 NL

príloha č. 2 _ 5 výrobné podniky

príloha č. 2 _ 9 ubytovacie zariadenia

Rok 2023

Tabuľková časť: príloha č. 2 _ 1 obce a obyvateľstvo / 31.01.2023

Rok 2024 – bez zmien

Spracovala: Bc. Alena Krištofová

V Revúcej 26.02.2024